

jueligt, saaledes som Erhælene vare dengang; thi der skulde stærke Regenter til, at sætte Noget igjennem. (Siedes i 5. Maanedet om Drdet for den fort Bemærkning.) Det er ogsaa sandt, at store Jurister længe efter have udtalt, at de ikke havde foreslaaet Lovbestemmelserne saaledes, at de indførte absolut Fæstetvang; i det er disse Bestemmelser, som ere optagne i Danste Lov, og det er udtalt af store Jurister, at de ikke indeholdt nogen absolut Fæstetvang. Men det er da ligesaa vist, som det erede Medlem da ogsaa godt veed, at i Præmisserne til Forordningen af 1790 siges Regjeringen udtrykkelig, at den ikke giver en ny Lov, men at den hæver gamle og Aarhundreder gamle Bestemmelser om at kun Livsfæste var det gjældende. Altsaa hvad jeg har udtalt, er ikke grebet ud af Luften. Det har været angstridt, men det kan ikke siges, at det er fuldstændigt urigtigt. Det erede Medlem yttrede, da han indlød sig paa de historiske Betragtninger, at det var ganske vist, at meget Fæstegods med Rette var blevet Fæstegods. Jeg vil sige, at dersom det ikke knyttede sig en Historie til Fæstegods, vilde der ikke i Lovgivningen være fare frem med dette Gods, saaledes som der har været; men den historiske Betragtning, som knytter sig til Fæstegods, er den, at fra gammel Tid er det gledet ud af Ciernes Hænder og blev Fæstegods. Den har været Liden her i Landet, da Folk skænkede deres Gods til Kirken, for at frelse deres Sjæle; der har været Liden, da Folk gave sig ind under Midderne, for at nyde deres Beskyttelse, gave de dem Overveieendomsret over deres Eiendomme, som de dog selv vilde vedblive at besidde og bruge. Det er saadanne Ting, som have gjort, at Regjeringen i Periodeer hvor den har tvivlet, at kunne udrette Noget overfor Landets store Mænd, er traadt op i denne Sag paa en Maade, som den ikke har gjort i nogen anden. Det er disse historiske Betragtninger, som have gjort, at Bondestanden altid har troet, at den havde en Ret i Fæstegods, og det er vist ogsaa denne Betragtning, Erkjendelsen heraf, som jeg antager, maa være Grunden til, at Godseierne i mange Tilfælde have handlet saaledes med

Fæstegods, som de have, thi man fjender ikke Exempler i andre Livsforhold paa, at Noget lader sig private Gods komme i Andres Besiddelse paa den Maade, som Tilfældet er med Fæstegods paa mange Steder. Jeg troer derfor, at naar man skal behandle denne Sag, kan man ikke see bort fra Fæsteseienets Historie.

Solstein. Det erede Medlem, der nu havde Drdet, yttrede sin Tvivl om Rigtigheden af, hvad det erede Medlem for Maribo Amts 2den Valgkreds (Frederissen) bemærkede. Der vil vistnok komme Svar fra dette erede Medlem selv, men den erede sidste Taler, naar dog indromme, at naar Fæstetvang skulde være noget absolut, Gjennemgaaende fra den Tid, han for nævnte, vilde Forordningen af 1790 slet ikke have været nødvendig. Vi have jo ikke Livsfæstetvang i Danste Lov, og det er det bedste Beviis for, at den hele Betragtning, som det erede Medlem fremførte, hviler paa en urigtig Sættelse af den historiske Udvisling. Der har ganske vist været Liden i Danmark, da Jord blev bortkastet, længe før Loven derom udkom, men det var ikke Livsfæste. I gammel Tid brugte man Drdet, at fæste, istedetfor at laie eller overdrage, men det var noget ganske Andet, og Livsfæste blev først indført og slaet fast ved Forordningen af 1790; jeg troer ikke, at dette behøver noget Beviis. Jeg skal ikke komme ind paa ældre Betragtninger, dem skal jeg lade ligge, thi de vilde efter min Formening ikke tjene til Sagens Fremme, men jeg skal kun gjøre nogle Bemærkninger til, hvad der er fremført. Der blev af det erede Medlem for Nalborg (Zahle) reist Tvivl med Hensyn til det Resultat, der kunde fremkomme ved Anvendelsen af §§ 9 og 14, men det ligger dog klart, at § 9 slet ikke kan bidrage til at skabe nye sammenlagte store Gaarde, den giver kun Adkomst til, at Ciernen kan faae en friere Dispositionsret over de enkelte Gaarde i den Stovrelse, hvori de nu befinde sig. Han vil ikke kunne udføre det Kunststykke paa denne Maade, at tage det hele Godscomplex i Fæste, istedetfor at gjøre denne Lov anvendelig derpaa. Det ligger i Sagens Natur, at dette